ԹՈՂԱՆԵՐԵՐԵՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—1528—ՇԱԲԱԹ—4—ՄԱՅԻՍ—Ն. Տ.—16—ՄԱՅԻՍ—1874

ԳԱՅՄԱՆՔ

արեւկան գին Կ. Պոլսոյ համար 8 Մկ.
» Գաւառաց » 10 Մկ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 4 Մկ.
» Գաւառաց » 5 Մկ.
Ուրաքանչիւր թերթի գին 60 փարա։ Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ, աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գացած լրագրաց ճանրոյ ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակներ եւ իցէ գրութիւն խմբագրի—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պոլիս, Զինելի խան, Մասիսի գրասենեակը։

Ձամբու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 4 ՄԱՅԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Դաղղիոյ ազգային ժողովը երեքշաբթի օրը բացուեցաւ, բայց դեռ վիճաբանութեանց սկզբնաւորութիւն չեղաւ։ Սակայն եկած լուրերէն կը հասկցուի թէ Օրինաւորական ըսուած կուսակցութիւնն առջի օրէն սկսեր է կառավարութեան առաջարկելիք սահմանադրական օրինաց դէմ մաքառելու տրամադրութիւնը ցուցնել։

Պ. Տը Պրոլի կանխաւ դիտէր զայս, ուստի, իբրեւ ճարպիկ աշխարհագէտ, դէմն եղնելիք դժուարութիւններէն ազատելու համար ժամանակ վատնելու պէտքն զգալով, սահմանադրական օրէնքներն անմիջապէս առաջարկելու դիտաւորութենէն եւ կեցեր, եւ ընտրողական օրէնքը նախ առաջարկել որոշեր է։

Այս որոշման ներքեւ ուրիշ խորհուրդ մը ծածկուած է, այն է՝ ազգային ժողովը 'ի հարկին լուծել տալու խորհուրդը։ Ծանր՝ եւ կընայ խիստ ըսուիլ՝ յանդուգն խորհուրդ, որ կըրնայ մեծ փոթորիկ յարուցանել, եւ փոխանակ ժողովին՝ Պ. Տը Պրոլիի տապալմանը վերջանալ։

Հեռադիրն անցեալ շաբթու Պէլճիոյ Լնտէբանտանս լրագրին մէկ կարեւոր հրատարակութիւնը յիշած էր, որոյ մէջ 1870ի Բրուսս—Դաղղիական պատերազմին ծագմանը վրայ մինչեւ ցարդ ծածուկ մնացած իրողութիւններ յայտնուած են կըսէր։

Լնտէբանտանսի այն թերթը, որ մայիս 6 թիւն ունի, ստացանք այս շաբթու, 'և հետաքրքրութեամբ կարդացինք նշանակեալ յօդուածը։

Նաբոլէոնեան կայսրութիւնը, որ վերջին պատերազմին պատասխանատուութիւնն իր վրայէն նետելու կաշխատէր մինչեւ հիմա, այս յայտնութեանց հրատարակուելէն ետեւ փախուստի դուռ չունի բնաւ։

Լնտէբանտանս լրագիրը կըսէ թէ իր հրատարակած դրութեան վաւերականութեանը լիովին կերաշխաւորէ. ուստի տարակոյս չմնար որ Նաբոլէոնեան կայսրութեան վերջին օրերու նախարարներուն մէկուն գրչէն ելած է, Պ. Էմիլ Օլիվիէի կամ Պ. Տը Կրամոնի, բայց առաւել առաջնոյն, որովհետեւ ոճն առաւել անոր ոճին նմանութիւն ունի։

Հաւասիկ յիշեալ հրատարակութեան կարեւոր մասերուն թարգմանութիւնը։

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԷՋ ՄԸ

1870 յուլիս 3ին Օրէնսդրական ժողովոյ անդամ Պ. Բոշէրի՝ Բրուսիոյ թագաւորական ազգատոհմէն իշխանի մը Սպանիական գահուն ընտրելի ըլլալու հաւանականութեան վրայ կառավարութեան հարցում ընելով, կառավարութիւնը խորհեցաւ որ այս հարցումն անպատասխանի չէր կըրնար թողուիլ։ Եւ սակայն մեծ դըժուարութեան մէջ էր։

Պ. Բոշէրիի հարցումն Օրէնսդրական ժողովին ներկայանալէ ետեւ՝ կառավարութեան նախարարք Սէն—Բլուի պալատն 'ի խորհուրդ գումարեցան կայսեր նախագահութեան ներքեւ. բայց որոշում մը չեղաւ։ Նախարարք՝ առանց բացառութեան՝ ամենն ալ խաղաղութեան կողմնակից էին եւ անմիջական դժուարութեան վրանդ մը չէին նախատեսեր։ Իսկ կայսրը՝ ամեն ժամանակէ աւելի լուռ էր, եւ մեծ մտահոգութիւն ունէր իրաց վիճակին վրայ։ Սպանիական գէպքն երեւան եղնելէն 'ի վեր՝ երկու հոգ ունէր. մէկ կողմէ արտաքին վիճակը, միւս կողմանէ ներքին վիճակը։ Յուլիս 3ին իրիկունէն սկսեալ երկիւղ յայտնեց թէ ժողովին ընդդիմադիր մասն այս առիթը ձեռք առնելով մեծ դժուարութիւններ չհանէ իր դէմ. ուստի բռնուելիք ընթացքին վրայ այնպիսի խորհուրդներ տուաւ նախարարաց, որք խաղաղութիւնն անվրդով պահելու փափաքին վրայ բնաւ կասկած չէին թողուր։

Յուլիս 5ին Պէրլինէն ու Մադրիտէն ստացուած տեղեկութիւններն անբաւական ըլլալով, որոշուեցաւ որ իրիկուան ճաշէն ետքը նորէն դումարին։

Երկրորդ դումարման ժամանակ կայսեր զգուշութիւնը փոխուած չէր։ Խորհրդակցութենէ ետեւ որոշուեցաւ որ Պ. Օլիվիէ և Պ. Տը Կրամոն յայտարարութեան ծրագիր մը շարադրեն, և հետեւեալ առաւօտուն նախարարաց խորհրդին ներկայացընեն։

Մինչդեռ նախարարաց խորհուրդը յուլիս 5ին իրիկունը կայսեր նախագահութեամբ դումարուած էր, Պ. Ժերոմ Տավիտ երկար խօսակցութիւն մ'ըրաւ կայսրուհւոյն հետ։ Կայսրուհին, առանց կայսեր ըսին մտահոգութեան մասնակցելու, ընդհակառակն՝ յուլիս 3ին իրիկունէն 'ի վեր սաստիկ դրդռեալ էր։ Յաճախ կը տեսակցէր իրեն ընտանի անձանց հետ, և խօսքերն ալ խիստ պատերազմաշունչ էին։

Երբոր կայսրը մինակ մնաց, կայսրուհին քովը գնաց, և երկար խօսակցութիւն մ'ըրին, որ մինչեւ կէս գիշերէն մէկ ժամ ետքը տեւեց, և որոյ մէկ մասին ներկայ գտնուեցաւ Պ. Ժերոմ Տավիտ առջեւ։

Հետեւեալ առաւօտուն նախարարք նորէն 'ի խորհուրդ գումարեցան Սէն—Բլուի պալատը, և մեծ եղաւ զարմանքնին երբոր մէկէն 'ի մէկ տեսան որ կայսեր զգացումը բոլորովին փոխուած էր։

Պ. Է. Օլիվիէ և Պ. Տը Կրամոն՝ Պ. Բոշէրիի հարցման պատասխանող յայտարարութեան ծրագիր մը պատրաստած ըլլալով՝ կարդացին կայսեր և միւս նախարարաց։

Հաւասիկ յիշեալ ծրագրին պատճէնը.

«Սոյգ է որ Բրիմ մարշալ Սպանիոյ թագը Հոհենցոլէրնի Լէոբոլտ իշխանին առաջարկեր է և նա ալ ընդուներ է։

«Բայց Սպանիոյ ժողովուրդը դեռ իր կարծիքը յայտնած չէ, և մեր դեռ չենք իմացած այդ բանակցութեան ճիշդ պարագաները՝ որովհետեւ մեզնէ ծածուկ պահուած էր։

«Ուստի այս խնդրոյն վրայ այսօր վիճաբանութիւն բանալը դործնական արդիւնք մը չկրնար ունենալ. կաղաչենք տեարք որ ետ ձգէք։

«Մեք չենք դադրած մեր համակրութիւնը ցուցնելէ Սպանիական ազգին, և միշտ զգուշացած ենք այն ամեն բաներէն՝ որք իր վեհապետութիւնը լիովին գործածող մեծ և ազնիւ ազգի մը ներքին գործերուն խառնուելու երեւոյթ կրնան ունենալ։

«Պիտի յարատեւենք մեր այս ընթացքին մէջ, բայց կը յուսանք որ Գերմանական ազգին իմաստութիւնն և Սպանիոյ բարեկամութիւնը կ'մերժեն այդ խորհուրդը, որ Եւրոպական հաւասարակշռութիւնն 'ի վտանգ մեր շահուն աւրելու կը ձկտի»։

Այս ծրագրին վրայ նախարարք անմիջապէս խորհուրդ ընելով, առաջին, երկրորդ և երրորդ պարբերութիւնները խիստ թեթեւ փոփոխութեամբ ընդունուեցան։ Իսկ չորրորդ պարբերութեան վրայ կայսրը ջերմութեամբ վիճաբանութեան մասնակցելով, իր առաջարկութեամբ հետեւեալ փոփոխութիւնն եղաւ մէջը.

«Մեք Սպանիոյ գահուն այլ և այլ հեռատեսութիւններուն նկատմամբ մեր պահած ամենաճիշդ չեզոքութենէն դուրս չելլանք և անոնցմէ ոչ մէկուն համակրութիւն կամ հակակրութիւն ցոյց չտուինք։»

Կայսեր դրից փոփոխութիւնը, որ նախարարաց խորհրդէն առաջ եղած խօսակցութեանց մէջ նշմարուած էր, աւելի բուռն կերպիւ յայտնի եղաւ այս միջոցին, և մեծ զարմանք պատճառեց նախարարաց։

Կարդը հինգերորդ պարբերութեան գալով, կայսրը խնդրեց որ հետեւեալ կերպիւ դրուի.

«Պիտի յարատեւենք այս ընթացքին մէջ. բայց չենք կարծեր որ դըրացի ժողովրդեան մը իրաւունքը յարգելիս մեզ պարտաւորէ հանդուրժել, որ օտար տէրութիւն մը կարենայ Եւրոպիոյ զօրութեանց այժմեան հաւասարակշռութիւնն 'ի վնաս մեզ աւրել և Դաղղիոյ շահերն ու պատիւը վտանգի մէջ դնել։»

Կայսրը բացորոշապէս յայտնեց թէ Պ. Օլիվիէի և Պ. Տը Կրամոնի ներկայացուցածէն աւելի կտրուկ յայտարարութիւն մ'ընել պէտք էր։

Պ. Օլիվիէ նախ խօսելով՝ յայտնեց թէ ինք ալ կայսեր համամիտ էր. Դաղղիոյ կառավարութեան մէկ բացորոշ և կտրուկ յայտարարութիւնը կրնայ, ըսաւ, ապահովել խաղաղութիւնը, զոր պահել կը փափաքէին։ Ուստի խնդրեց միայն որ կայսեր առաջարկած խմբագրութեան մէջ «Օտար տէրութիւն մը» խօսքէն ետեւ «իր ազգատոհմին անդամներէն մին կարոլոս հինգերորդի գահուն վրայ դնելով» խօսքն աւելցուի։

Կայսրն ըսաւ թէ Պ. Օլիվիէի առաջարկութիւնը կատարելապէս կընդունէր։

Միւս նախարարք ալ հետզհետէ խօսելով, ամենն ալ խոհեմութեամբ վարուելու խորհուրդ տուին լուրջ փաստերով. կայսեր առաջարկած յայտարարութեան ոգւոյն կը հաւանէին, բայց առաջին խմբագրութիւնը պահել լաւագոյն կը համարէին, որ արդեւք չէր ըլլար յետոյ աւելի կտրուկ յայտարարութիւն մ'ընելու, եթէ հարկ ըլլար։ Նախարարներէն մին՝ խօսքը մասնաւորապէս կայսեր ուղղելով՝ յայտնեց թէ դեռինը բորբոքած ըլլալով՝ կրակին հետ խաղալը վտանգաւոր էր։

Կայսրն սոփիզմաբար պնդեց որ իւր առաջարկած խմբագրութիւնն ընդունուի։ Ասոր վրայ ամենն ալ հաւանութիւն տուին՝ բայց ոչ առանց երկիւղի։

Այն ժամանակ Պ. Տը Կրամոն վեցերորդ պարբերութիւնն առաջարկեց, որ այս էր.

«Այսպիսի հաւանականութիւն մը մեծ յոյս ունինք որ իրականութիւն չունենար։»

Այս խմբագրութիւնը տեսակ մը դոհութեամբ ընդունուեցաւ՝ իբրեւ մեղմացուցիչ կայսեր առաջարկած խմբագրութեան։

Եօթներորդ պարբերութիւնը նախարարներէն մին առաջարկեց որ չորրորդ պարբերութեան մէջէն հանուած էր, և այս էր.

«Վստահ ենք Գերմանական ազգին իմաստութեանն և Սպանիական ազգին բարեկամութեանը վրայ՝ որ կը հեռացնեն այս հաւանականութիւնը։»

Այս առաջարկութեան վրայ երկար խորհուրդ եղաւ, և նախարարաց ամենն ալ ընդունեցին. բայց կայսրն աւելորդ կը դատէր։

Երբոր ընդունուեցաւ, կայսրն

ութերորդ և վերջին պարբերութիւն մ՚առաջարկեց այսպէս։

«Իսկ եթէ մեր այս յոյսն 'ի դերև երթայ, ձեր և աղգին պաշտպանութեամբը զօրացեալ՝ կըկատարենք մեր պարտականութիւնն առանց վարանման և առանց տկարութեան»։

Այս վերջին առաջարկութեան վրայ վիճաբանութիւն բացուեցաւ։ Նախարարներէն մէկ քանին յանդուգն դատան, առանց մտքերնէն անցուցանելու սակայն թէ անմիջապէս պատերազմ կընար հետևիլ։ Այնն մարդ կը հաստատեր որ այս վերջին պարբերութեան մէջ էր վտանգը։ ուստի և ամենէն աւելի ասոր վրայ վիճուեցաւ։ Բայց վերջապէս կայսեր բուռն կերպիւ պնդելուն վրայ նախարարք հարկադրեցան ընդունիլ կայսեր առաջարկած պարբերութիւնը, որ խաղաղական լուծման առջև դուռը կը դոցէր։

Պ. Լ. Օլիվիէ, որ յայտարարութեան խմբագրութիւնը կընէր խորհրդին մէջ, նարէն ծայրէ 'ի ծայր կարդաց, և նախարարք միաձայն հաւանութիւն տուին, բայց մեծադոյն մասն առանց դոհ ըլլալու՝ միայն առ ակնածութեան։ Պ. Լ. Օլիվիէ անմիջապէս օրինակ մը գրեց Պ. Տը Կրամօնի տուաւ, որ Սէն—Բլուէն փարիզ տանելով Օրէնսդրական ժողովոյ ներկայացուց։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 13 մայիս.

Թայմզ լրագիրը՝ Հռոմի պաշտօնական Կազէթ լրագրին սուտ հանելուն հակառակ՝ կը պնդէ թէ Նիսի և Սավոյի նըկատմամբ Պիսմարք իշխանին և Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին մէջ եղած խօսակցութիւնն ստոյգ է։

Վիէննա 13 մայիս.

Աւստրօ—Օթոման պանքային տնօրէն խորհրդին անդամներէն ոմանք փարիզ գնացին, որպէս զի այն պանքան՝ մասամբ կամ ամբողջապէս՝ նոր հաստատուելիք Օսմանեան ազգային պանքային հետ ձուլեն։

Փարիզ 13 մայիս.

Պ. Տը Պրոլի՝ եօթնամեայ իշխանութեան սահմանադրութիւնը յետաձգելու համար բանակցութեան մտած է ազգային ժողովոյ մասերէն ոմանց հետ։

Լոնտրա 13 մայիս.

Ռուսաց Ալէքսանդր կայսրը կրավսկնա հասաւ և եռանդագին համակրութեան ցոյցերով ընդունուեցաւ։

Մատրիտ 13 մայիս.

Նոր նախարարութիւնը կազմուեցաւ։ Պ. Զապալա խորհրդոյ նախագահ և զինուորական գործոց նախարար, Պ. Սակասթա ներքին գործոց և Պ. Իւլլոա պետութեան նախարար անուանեցան։

Փարիզ 13 մայիս.

Պ. Պարթէլմի Սէնթ—Իլէր այս իրիկուն երկար ժամեր անցուց Պ. Թիէրի հետ, բայց իրենց խօսակցութեան նիւթը չկըրցաւ իմացուիլ։

Ազգային ժողովոյ լուծման վրայ ներ՝ որ քան զօր ծանրակշռութիւն կ՚ստանան։ Զախակողմեան երեսփոխանք ընդհանուր երեսփոխանական ընտրութիւն ձեռք բերելու նպատակաւ ուղերձ մը պիտի ներկայացնեն մօտ օրէն։

Վիէննա 13 մայիս.

Սերվիոյ Միլան իշխանին Կ. Պոլիս երթալը բազում մեկնութեանց առիթ տուած է Վիէննայի լրագրաց, որոց մեծ մասը համաձայն են այս կէտիս վրայ թէ՝ այս այցելութիւնը դերիշխան պետութեան (Բ. Դրան) և անոր հարկատու իշխանութեան (Սերվիոյ) մէջ կեցած կապերն առաւել ամրապնդելու պիտի նըպաստէ։ Իսկ Աւստրիա զոհ է այս այցելութենէն և անկէ սպասուած արդիւնքէն։

Լոնտրա 13 մայիս.

Ռուսիոյ կայսեր վաւաւոր ընդունելութիւն մ՚ընելու համար մեծ պատրաստութիւնք կըլլան։ Իր այցելութիւնն աշխարհավարական խորհուրդներէ բոլորովին ազատ չնկատուիր։

Պաշտօնական ակումբներու մէջ Կ. Պոլսոյ անգլիական դեսպանին փոխխութեան խօսք կայ միշտ, բայց լրագիրք դեռ բան մը չծանուցին այս նիւթիս վերայ։

Պորսայի մէջ Օսմանեան Փոնտօնները ընդհանրապէս սովարականէն աւելի լաւ կը բռնուին։ Ասոր պատճառը՝ Սաղդ փաշայի Լոնտրայի սեղանաւորաց հետ ըրած բանակցութենէն սպասուած յաջող արդիւնքը կը համարուի, որ փարիզի մէջ Ն. Վսեմութեան ըրած նաստաւիղ կարգադրութեանց վերջնական կերպիւ կնքուելն կախեալ է։

Լահէյ 13 մայիս.

Աշինցոց դէմ պատերազմը շարունակելու համար մեծ պատրաստութիւնք կըլլան. սակայն հասարակաց կարծիքը պատուաւոր պայմաններով Աշինցոց հաշտութիւն մ՚ընդունել տալու բաւական որամադիր կերեւի։

Փարիզ 13 մայիս.

Պ. Հիւգիէ վերստին ազգային ժողովոյ նախագահ ընտրուեցաւ՝ առանց ճախակողմեաններուն մասնակցութեան։

Կառավարութիւնը՝ վիճաբանելի խընդրոց կարգին մէջ ընտրողական օրէնքը նախագասելու առաջարկութիւն պիտի ընէ՝ հրաժարելու կամ ընդունել տալու պայմանաւ։ Աջակողմեան կեդրոնն և չափաւոր աջակողմեանք պիտի պաշտպանեն կառավարութիւնը։

Վիէննա 13 մայիս.

Սթիրիայի մէջ մեծ ջրհեղեղներ եղած են։

Երեսփոխանաց ժողովին մէջ նախարարութեան նախագահը կառավարութեան եղած հարցման պատասխանելով ըսաւ թէ փարիզի Թան լրագրին մէջ հրատարակուած Պ. Պայսթի նամակը վաւերական է, բայց Գաղղիոյ հետ դաշնակցութիւն չնշանակեր բնաւ։ իսկ 1869 ի՞ անցքերուն վերաբերեալ պարբերութիւնն երկու տէրութեանց մէջ փոխանակուած խոստում մը կ՚ակնարկէ, այն է՝ առանց կանխաւ իրարու հետ խորհրդակցելու՝ ուրիշ տէրութեան մը հետ չը դաշնակցիլ։

Այս բացատրութիւնը հաւանութիւն գտաւ ժողովին։

Լոնտրա 14 մայիս.

Նոր Օրլէանէն լուր կուտան թէ Կուաթէմալէյի Սան—Լուկէ բերդին հրամանատարը՝ տեղւոյն անգղիական փոխհիւպատոսը խարազանով ճաղկել տուեր է իր զինուորաց։ Հրամանատարը բանտարկեցաւ։

Շիլիի իշխանութիւններն անգղիացի նաւապետ մը բանտարկելով Սանթիակոյի անգղիական հիւպատոսն անոր ազատութիւնն և միանգամայն դրամական հատուցում պահանջեց։

Փարիզ 14 մայիս.

Զախակողմեանք ազգային ժողովոյ լուծման առաջարկութիւն ներկայացուցին։

Վաղը ծերակուտի ժողովոյ մը հաստատութեան ծրագիրը պիտի ներկայացնայ ժողովին։ Ծերակուտի ժողովը Մեծ ժողով պիտի կոչուի և 250 անդամ պիտի ունենայ, որոց 100ը կառավարութիւնը պիտի ընտրէ, 150ն ալ տէրութեան ամենէն շատ տուրք վճարող անձանց մէջէն պիտի ընտրուին։

Մեծ ժողովը պիտի կրնայ որոշել ներկայ կառավարութեան տևողութիւնը, և ազգային ժողովը գումարելով հանրապետութեան նախագահ մ՚ընտրել տալ. Ակնկալ զատ ազգային ժողովը պիտի կըրնայ լուծել։

Սահմանադրական օրինաց վրայ ժողովոյ մեծագոյն մասին և կառավարութեան մէջ համաձայնութիւնը միշտ դըժուարին կերեւի։

Պ. Տը Պրոլիի պաշտօնի վրայ մնալն երկբայելի է։

Լոնտրա 15 մայիս.

Օսմ. Բոնս.		49 7/16
փոխ	1865	
»	1869	58
»	1871	67 1/4
»	1872	86 1/2
Անգլ. Բոնս.		93 7/16
»	1872	» » 86 50
Փոխ.	1873	—
Թրամուէյ		Օսմ. լիր 6,60

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
3 ՄԱՅԻՍ

Անգլ. [illegible] դուրս		109.30
Ն[illegible] ոսկի	»	87 25
[illegible] Ռուս	»	89 20
Գ[illegible]ից	»	51, 20
Հինգ Ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	104 25
Պոնտ	»	124

ԱԶԳԱՅԻՆ

Նորընտիր Ս. Պատրիարքին հաստատութեան մասին դեռ պաշտօնական լուր չկայ Բ. Դռնէն։

Ազգայնոյ ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք հետևեալ վիճակագրական տեղեկութեան վրայ, որ այս տարի Բեդրսպուրգ տպուած Ռուսերէն Սուվօռինի անուն ճոխ օրացոյցին մէջ հրատարակուած է էջ 33։

«Երեք տարուան մէջ ուղղափառութեան հետ միացան, այսինքն Ռուսացան։

	1869	1870	1871
Կաթոլիկ	3332	2893	2615
Հայ	14	12	1534
Բողոքական	858	969	810
Ռուս Ռասքոլնիկ	1772	1658	1610
Հրեայ	486	489	544
Մահմետական	8243	4900	1655
Հեթանոս	3026	2762	2793
Համադումար	17731	13683	11561»

Տփխիսի Մեղու և Մշակ լրագիրներէն՝ մանաւանդ Ս. Էջմիածնայ Արարատ ամսագրէն կըփափաքէինք հասկնալ՝ թէ արդեօք ճի՞շդ են այս ցանկին մէջի հաւատափոխ եղած Հայոց թիւերը. թէ արդեօք իրա՞ւ է որ 1871ին 1534 Հայազգիք Ռուսաց դաւանանքն ընդուներ են. թէ այդ կրօնափոխութիւնները Ռուսաստանի ո՞ր կողմերը կամ ո՞ր վիճակներուն մէջ եղած են աւելի, և այն ալ ի՞նչ կերպով, բռնի՞ թէ կամաւորապէս, թէ ի՞նչ պատճառներէ ստիպուեր են, կրօնական համոզումէ՞ թէ արտաքին նեղսակրութենէ. արդեօք Պոլոժենիական մեքենայութիւններո՞վը թէ Հոլոպոլոժենիականներուն թուլութեամբը կամ անխոհեմութեամբը. և վերջապէս թէ ինչո՞ւ համար Հայոց կրօնափոխութիւնն 1871 ին տարօրինակ կերպով աւելցած է, մինչդեռ ուրիշ ազգաց կրօնափոխութիւնը նուազած է։

Կ՚սպասենք որ վերոյիշեալ ազգային թերթերը՝ մանաւանդ Արարատ ամսագիրն՝ այս ծանրակշիռ կէտերուն վրայ մանրամասն ստոյգ տեղեկութիւններ տան, որպէս զի Ռուսիոյ մէջ Հայութեան վիճակը կարենանք ճշդիւ իմանալ։

Ազգ. Հիւանդանոցի Պատուարժան հոգաբարձութիւնն հետևեալ հրաւիրագիրը ղրկած է մեզ և այլոց։

Տի՛ր.

Ազգային Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնս պատիւ ունի հրաւիրել զձեզ որ հաճիք մասնակից դըառնուիլ Ս. Փրկչեան վարժարանի ուսանողաց ընթերցանութեանը, որ տեղի պիտի ունենայ 1874 մայիս 3 ժամը 4ին։

Հոգաբարձութիւնս ինչ ինչ նըկատմամբ հարկ և պատշաճ դատեց որ այն կիւրակէ օրը կատարուի վարժարանիս մէջ աւանդուած ուսմանց ամենուն ընդհանուր քննութիւնը միով և եթ նուագաւ։

Ուստի կ՚փափաքի Հոգաբարձութիւնս որ Ձեր Մեծապատուութիւնը չ՚ղլանայ իւր ներկայութիւնը համայն Ազգին արդահատանայն և ուշադրութեան արժանի Ս. վանքի մը մէջ թէ՝ 'ի քաջալերութիւն Հոգաբարձութեանս և թէ՝ ուսանողաց։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ, Պերութի մաքսատան տնօրէն Հաֆիզ Հավիզ էֆէնտին Կ. Պոլսոյ ծխախոտի Բէժիին տնօրէն անուանեցաւ։

Վսեմ. Աբրահամ պէյ Երամեան՝ երէկ՝ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալով հրաժեշտ մատուցանելէ ետև՝ Եդիպտական Մասր շոգենաւով Աղէքսանդրիա գնաց Բարձր. Խեդիվը տեսնելու։ Կըսուի թէ 15 օրէն Կ. Պոլիս պիտի վերադառնայ։

Սերվիոյ Միլան իշխանն այսօր Վեհ. Սուլթանին Նիսի ներկայանալով հրաժեշտ մատուցանելու, և իրիկուան դէմ պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

Փաքը Ասիոյ սովեալ ժողովրդոյ օգնութեան համար թէ՝ պաշտօնական և թէ՝ մասնաւոր հանգանակութիւնները կը շարունակեն։

Կայսերական պալատին պաշտօնեայներն ալ հանգանակութիւն մը բանալով արդէն քանի մը հազար լիրա հաւաքած են։

Պասիրէթ լրագրին բացած հանգանակութիւնն ալ 117000 ղրշի հասած է, որով 30000 օխայ ալիւր և 102 քիլէ եգիպտացորեն դնուելով չորեքշաբթի օրը Աղիզիէի շոգենաւով Ինէպոլի ղրկուեցան։

Լենկիւրիէն գրուած նամակ մը կը ծանուցանէ թէ քաղաքին փողոցներուն մէջ օրը չորս հինգ հոգի կը մեռնին անօթութենէ, ընդհանրապէս Տաճիկ, և կը գանգատի իրաւամբ թէ տեղւոյն մոլեռանդ բնակիչները՝ կրօնական խտրողութեամբ՝ իւրաքանչիւրն իր կրօնակցին օգնութիւն կընէ, իսկ օգնող կրօնակից չունեցող դժբաղդներն անօթի կը մեռնին։ Սոսկալի՛ վիճակ։

Կըսուի թէ կայսերական հրամանագիր մը քանի մը ոճիրներու համար պատժական օրինաց մէջ սահմանուած մշանջենաւոր շղթայակապ աշխատութեան պատիժը 15 տարիի վերածեր է։

Այս շաբթու Միւրիւվէթ անուանով տաճկաբնակ հայ լրագիր մը հրատարակել սկսաւ Ժորժ Տէրտէրոֆ էֆէնտիի խմբագրութեամբ, առ այժմ շաբաթն երեք անգամ ելնելու պայմանաւ։

Տարեկան գինն է Պոլսոյ համար 6 մէճիտիէ։ Գրասենեակն է Ղալաթիա Սէլանիկ խանը թիւ 23։

Օրագրոյ հինգշաբթի աւուր թերթին մէջ մեզի դէմ հրատարակուած սրիկայական լրբենի յօդուածին դիմաց պատասխան տալու զինչանիլը մեր պատուոյն չենք ձգեր։

Այնպիսի ամենավատ սրիկայի մը հայհոյութեանց միակ արժանաւոր պատասխանն՝ իւրաքանչիւր երեսին տպտակ մ՚է։

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՒՊՕԼԻՍ
ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՆ

3 մայիս.	ուրբաթ իրիկուն	54,15
4 »	շաբաթ առաւօտ բացուեցաւ	55,
	կէս օր	55 30

Կ. Պոլիս 3 մայիս.

Սօսիէթէ ժէնէրալի բաժինք	Անգ. լիր.	8, 2
« փոխանակութեան »		5 6
Կ. Պոլսոյ Պանքային	»	5,16
Քրէպի ժէնէրալ	»	11,10
Քրէպի Օսթրօ—Թիւրք		— —
Երկաթուղեաց հին	Ֆր.	118 50
« նոր		92
Փոխ. 1863	»	350
» 1865	» »	350
» 1869	» »	290

Քննուելի ուսումներն են՝

Հայերէն—Աս. Ձեռն Գրագիտութիւն. (ըստ Լըֆրանի) Բերականութիւն.— Հնախօսութիւն Հայաստանի.— Գիտելիք 'ի վերայ Օսմանեան Կառավարութեան.— Աշխ. Պատմ.— Աշխ. Օրէնսդիտութիւն (Սահմանադրութիւն). Պատմ. Ընդհ. Աշխարհ.— Աշխարհագրութիւն Հայաստանի.— Քաղաքական աշխարհագրութիւն.— Աշխէպրա.— Թուաբանութիւն.— Տասնկերէն Արապի Սարֆ և Թարգմ. Տեղմաքի.— Ֆռանսերէն Բերականութիւն, Բ. տարի Բուաթվէնի ցաւարտ. Թարգմ. 'ի Հայ.— Գծագրութիւն, Դեղագրութիւն, Տօմարակալութիւն, Զայնագիտութիւն, Գրավարժութիւն։

'Ի դիմաց Աշխ. Հիւանդանոցի
Հոգաբարձութեան
1874 Ապրիլ 30 Ն. Այվազեան
Աշխ. Հիւանդանոց

ԲԱՆԱՄԻՐԱԿԱՆ

Հռչակաւոր նկարիչ մեծարգոյ պարոն Յովհաննէս Այվազովսքի, որ կըրասեր եղբայրն է գերապատիւ Գարրիէլ Այվազեան սրբազանին, Գաղղիոյ և Իտալիոյ մէջ ճանապարհորդութիւն ընելով այժմ, ամեն տեղ մեծամեծ գովութիւններ կընդունի 'ի յարգոյց Աստուածատուր հանճարոյն նորա 'ի պատիւ ընդհանուր Հայոց։

Արժան կը համարիմք մեր ընթերցողաց աչաց ներքև դնել Նիցցայի լրագրոյն մէկ յօդուածը, որ կը խօսի նորա նկարուց վրայօք, եղելոց 'ի տես և 'ի հանդէս հասարակաց։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ ԱՅՎԱԶՈՎՍԿԻԻ

Լուանդրէն Շովէն, մասամբ 'ի նպաստ ազգաց։

Խօսելով հռչակաւոր Ռուս (Հայ) Այվազովսքի նկարչին վրայօք, ասացի թէ լուսոյ նկարիչն էր։ Կամեցայ վերլուծել առաջին տեսութեան այս տպաւորութիւնը. ուստի աչքէ անցուցի գեղանկեան նկարուց, որ անցեալ կիրակի բացուեցաւ ի տես հասարակաց։

Սրդ՝ իւրաքանչիւր պատկեր ունի իւր մասնաւոր ցոլացումն լուսոյ կամ գունոյ, իր նախատիպ ներկը. ուստի հետաքրքրութեամբ նկատելով ջրոյն շողշողիւնը եւ երկնից պայծառութիւնը՝ մարդս կըվնասրուէ թէ ի՞նչ մեծագին մեռաղ խառնուած կրնայ լինիլ ներկին, կամ թէ դիւթական վրձինի մը արդիւնքն է այն։

Ահա այս է որ նախ աչքիս զարկաւ 'ի տես զրուած պատկերաց բովանդակութեան մէջ, նատելիս յառաջ որ մանրամասնապէս սքանչանամ 'ի վերայ նոյն պատկերաց՝ որք կը նկարեն բնութեան գեղեցիկ տեսարաններն։ Երջանիկ են ապաքէն այն նկարիչներն, որք կրնան ճշմարտութեամբ յառաջ բերել երկնից և ծովուն սքանչելի ներդաշնակութիւնը. քանզի միթէ ալիքն՝ ծովուն ամպերը չե՞ն, ինչպէս որ ամպերն ալ երկնից ալիքն են։

Այս մտածութիւնն եկաւ ինձ՝ նկատելով «Նաբօլիի ծովածոցին ալեկոծութիւնը», որ Այվազովսքիի ճարտարագործութիւններէ մին է, ու եռքը տեսնելով «Սև ծովուն ալեկոծութիւնը»։ Կը նկատէի այս վերիվայր շրջումն 'ի բարձանց՝ ճարտարութեամբ խառնուած վարէն տեղի ունեցած վերիվայր շրջմանը և ես ինձ կը հարցնէի թէ ի՞նչպէս նկարիչն կարող եղեր էր գծագրել զչփոթութիւնն մի և նոյն ճշմարտութեամբ որ նկարած էր զմեծ «Հանդարտութիւն ծովու, Արևուն մուտն 'ի Նիցցա, Լրումն լուսնի, Նաբօլիի մառախուղն», և այլն։

Ի՞նչ է ուրեմն այս նկարը որ յանկարծ այսչափ կը յուզուակէ, եթէ ոչ երևակայութիւն մի երկար ժամանակէ 'ի վեր մոռացեալ, և եռքը յառաջ բերեալ 'ի մի վրձին։ Դարձեալ ի՞նչ է այս դիւթիչ գեղեցկութիւնը, որ դանել կուտայ մեզ վերին աղդեցութեամբ եղեալ այս աշխատասիրութեանց մէջ դկատարեալ նկարագրութիւնն երկնատուր հանճարոյ մի, կուտի վերայ տարածեալ։ Կամեցայ նաև ճանաչել զնկարիչն, արհեստաւորին իւր կեանքը, իւր երիտասարդութիւնը, և կարող եղայ իմանալ ինչ ինչ մանրամասնութիւններ իւր հաչակաւոր անձին վրայօք։ Ինչ որ իրր յայտնութիւն մի եղաւ Նիցցայի համար, հաստատութիւնն է յաջողութեանց՝ որք ամեն տեղ փառաւորեցին արհեստաւորին իւր կեանքը։

Յովհաննէս Այվազովսքի, ծնեալ Խըրիմի Թէոդոսիա քաղաքին մէջ, չորս տարի աշխատեցաւ Բէդէրսպուրգի գեղարուեստից Ակադեմիան. եռքէն երեք տարի Իտալիոյ մէջ։ Իւր նկարներն 'ի տես դրաւ 'ի Հռոմ յամին 1841, 'ի Վենետիկ յամին 1842 և յետոյ 1843ին 'ի Փարիզ. ուր ոսկի միտալ մի ընկալաւ։ Դարձեալ 'ի Փարիզ 1858ին Պատուոյ Լեգէոնի (Լէժիոն տ'Ոնէօր) շքանշանաւ պատուեցաւ 'ի վարձատրութիւն իւր նկարչական աշխատութեանց։ Այն ժամանակը՝ իւր նըկարած պատկերներէն մին, զոր դնոյ առաւ Տը Մորնի դուքսը՝ կայսրուհւոյն մատուցանելու համար, մեծ հռչակ հանեց և գաղղիական նուիրագործութեամբ վաւերացաւ այս (հայազգի) Ռուսիոյ փառքը։

Այվազովսքին շատ աշխատեցաւ Նիկողայոս կայսեր տէրութեան ժամանակ, և Սէն—Բէդէրսպուրգի ձմերային պալատը կը պարունակէ նորա մեծ նկարներն շատերը՝, և 'ի մէջ այլոց՝ ծովային պատերազմներն որք տեղի ունեցան ընդդէմ Շուէտացւոց 'ի ժամանակս կայսերութեան Մեծին Պաթէրինայի, Նավարինի պատերազմը, Օսմանեան նաւատորմին հրկիզութիւնն 'ի Սինոբ, և այլն։ Այվազովսքիին ուրիշ երևելի գործերը կը դանուին նաև Էրմիթաժ կոչուած կայսերական ուսումնասիրական չէնքին մէջ, որոյ մէջ նշանակութեան արժանի են Զրհեղեղը և Արարչագործութիւնը։ Այս եռքի գործը հսկայական և ամենադժուար ձեռնարկութիւն մըն է, որուն վերայ կը խորհէր 'ի բաղում ամաց հետէ, և զոր տասներկու ժամուան մէջ նկարեց, այսինքն առաւօտեան ժամը վեցէն մինչև երեկոյեան ժամը վեց։ Կայսրը այս պատկերը դնեց 40,000 ֆրանք վճարելով։

Այս մեծ արուեստագէտը, որ հետզհետէ անուանեցաւ ուսուցիչ Սէն—Բէդէրսպուրգի Ակադէմիային մէջ, անդամ օտար շատ Ակադէմիաներու, տէրութեան ներգործական խորհրդական Ռուսիոյ մէջ, նախամեծար կըհամարէր ամեն պատիւներէն իւր ծննդեան քաղաքը 'ի Խրիմ, և անկէց ոչ հեռու՝ իւր կալուածոց մէջ տեղը բնակելով՝ զեղեցիկ և զբաղարթ բնութեան մէջ կը փնտռէր իւր զուարճութիւններն, ինչպէս նաև իւր լաւագոյն ազդեցութիւններն։

Ի միջոցի երեսունհնգեարս ամաց, հազար պատկերէն աւելի նկարեց, որք կը գտնուին 'ի Ռուսիա և 'ի զանազան կողմանս Եւրոպոյ։ Հռոմի մէջ 1843ին, երևելի նկարիչներն, որոց մէջ կը գտնուէր Գորրօմի, այնչափ յայտնի կրթեցան նորա նկարին արտաքոյ կարգի պայծառութեան վերայ, որ կերկրայէին թէ ազատ լինի՞ր և է խառնուրդ։ Յայնժամ Այվազովսքին յօժարամիտ կամեցաւ պատկեր մի նկարել 'ի ներկայութեան նոցա և երեք աւուրց մէջ յառաջ բերաւ զմին 'ի հրաշալի գործոց այնոցիկ, որոց զգաղտնիքն ինքն միայն ունի։

Խաբուած չէի ուրեմն, և կերպիւ իւրք հպարտութիւն մի կըզդայի յանձն իմ, տեսնելով որ իմ առաջին ապաւորութիւնս կը հաստատուէր և կարդարանար, քանզի հետզհետէ նոր գիւտեր կընէի այս պատուական բնաւորութեան մէջ, որով և իմ սքանչացման առարկաներն կաւելնային։

Եւ իրօք, քննելով և ստուգելով արուեստագէտ մի պիտի գտնէ նորա նկարուց մէջ սքանչելի ճշմարտութիւն ներդաշնակութեան, պայծառ թափանցկութիւն ալեաց թէ՛ 'ի հանդարտութեան ծովու և թէ՛ յալեկոծութեան, տարազ արտաղրութիւն ամպու տպաւորութեանց, յառաջ բերեալ յանկարծապէս առանց թող տալու որ ցրտանայ մտածութիւնն, ինչպէս նաև ներկը։ Վերջապէս այս ամեն սքանչելեաց միութիւնն է, որ մեծ վարպետի մը վրձինի հարուածէն կը գոյանայ։

«Պառախուղն Նաբոլիի ծովածոցին մէջ»։ Ի տես դրուած մեծ նկարներէն մին է այս պատկերը, որ կերևի թէ քանի մը օրուան մէջ չինուած է, ուր տաք երկիրներուն մառախուղը կը տեսնուի նախ և առաջ, և ամպամած արևը սիրահարական տխրութիւն մի կըձգէ ծովուն վերայ և 'ի վերայ ֆռէկամթին որ կը հեռանայ 'ի ծովեզերքէն. այս նկարը խորին մտածել կուտայ։

Իմ անփորձութիւնս կարգիլ զիս վերլուծել ըստ արժանւոյն զիւրաքանչիւրը 'ի յիշեալ նկարուց. բայց բարեբաղդ կը համարիմ զիս որ իմ յառաջ բերած անձնական տպաւորութիւնս արդարացաւ 'ի հասարակաց տպաւորութենէն և 'ի յափշտակութենէ մտաց, որ երթալով աւելցաւ 'ի մէջ այցելուաց արուեստանոցին Այվազովսքիի։ Այս զգացումն տեղի ունեցաւ յիս ոչ միայն անկեղծ սքանչացումէ մի, այլ և ի բաղձանաց շնորհակալ լինելոյ հռչակաւոր Ռուս (Հայկազուն) նկարչին, որ հաճեցաւ մասնակից ընել զսիրելի քաղաք մեր ընտիր զուարճութեան մի՝ նորա գնահատութեանը ներկայացնելով իւր ճարտարարուեստ գործոց մէկ քանին։ Ամէն։ Բոլոնէ
(Արշալոյս)

ԹԱՏՐՈՆ ԳԱԶԱՐԱԿԱՆ

(ԲԱԼԷ ՏԸ ԲՐԻՍՔԱԼ)

5 Մայիս 1874 Կիրակէ գիշեր ժամ 2 1/2

Աստուածորդոյ Ի Մ Ա Ն Ի Պ Ա Տ Ա Ռ Ի Պ. Պ. Մաղաքեան

Արտաքոյ կարգի ներկայացումն

Պ. Միհրդատ Ամերիկեանի

Պ Ի Պ Օ

կամ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՄԸ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՆԸ

Թատերգութիւն յերիս արարս

Հեղինակութիւն Պ. Գարրիէլ Սունդուկեանցի

Եղելութիւն 'ի Թիֆլիզ

—

ՆՈԻԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Պիտի դաշնակեն

Պ. Կ. Տէվլէթ Պ. Տ. Զուհաճեան

'Ի Պատիւ Պ. Միհրդատ Ամերիկեանի։

ԱԶԴ.—Սոյն թատերգութիւնը՝ որ Ռուսահայոց կեանքին նկարագիրը խիստ բնական եւ խիստ ճարտար կերպով նկարագրող Պ. Գարրիէլ Սունդուկեանց մեծանուն պուէտին գործն է, արդարեւ աւելորդ է գովելը, երբ գործը ինքնին ցոյց պիտի տայ. նաեւ մեր ազգի հմարաւոր երաժշտապետներէն (բրօֆէսէօր) Պ. Տ. Զուհաճեանի եւ Պ. Կ. Տէվլէթի, որ առաջին անգամն ըլլալով բեմի վրայ 'ի պատիւ Պ. Ամերիկեանի դաշնակի նուագահանդէս մը պիտի կատարեն, թէ՛ Ժողովրդեան եւ թէ մեր կողմէն այժմէն շնորհակալութիւններս ի սրտէ կը յայտնենք։

Պ. Մ. Մաղաքեան

ՊԱՋԵՆ ՄԱՐԱԶԱԽՏԻՆ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ՝

ՏԵՏՐ Լ.

Կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց եւ լրագրավաճառաց քով, Մահմուտ փաշան Թօհաֆճի Պ. Ճանիկի խանութը եւ կամուրջի գլխու պարքան։

Դին իւրաքանչիւր տետրակին 40 փարայ։

ԻԼԱՆ

Աստքրի Շահանէ մուայլենաթը իչին պիր սէնէ զարքինաա լուզումի օլան լահմին պէհէր գըյէսի 6 1/2 ղըբուշա օլարաք սէնէի սաղըդա մուդաղիլէսի մուճիպինճէ թալիպէ էօհ. տէսինտէ օլուպ, իշպու մայիսը բումինին սէքիզինճի չէհարշէմպէհ կիւնիւ դարարը դամիսի իճրա օլունաճաղընատան, իթա իթմէյէ թալիպ օլանլարըն եէվմի մէղքիւրտէ Տարի Շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի։

2 մայիս 1874 Պապը Սէրասքէրի

Թօփհանէի ամիրէյէ լուզումի օլուպ միւնագասայէ գօնրլան 14,000 թօնէլաթ եանի 252,000 դանթար մատէն քէօմիւրի նիւքեասլ մատէնլէրինին պիրինճի ճինսի օլմաք վէ իւքի տէֆա դալպուրտան կէչիրիլմիշ պուլունմաք վէ պունուն նիւքեասլըն պիրինճի ճինսի օլուղունա վէ իքի տէֆա դալպուրտան կէչիրիլմիյինէ տայիր չահատէթնամէլէրի պուլունմաք վէ Սիկուրթասլըխ սէֆինէն էվլի միւթէահիտլէրինէ այիտ օլարաք խալիճի ցէրսատէթատէ սէֆինէ տէրունինատէ թէշլիմ օլունմաք վէ գանթար իւճիւրաթի իլէ մա՛ունա իւճրէթի թօփհանէյէ այիտ պուլունմաք վէ այատա 2000 թօնէլաթատէն 3000 թօնէլաթա գատար թէշլիմ իտիլմէք վէ սէֆինէլէրին համուլէսի գօնշիմէնթօլարի մուճիպինճէ պիրա վէղն վէ եախօտ պիրվէղն գապուլի խուսուսընտա թօփհանէի ամիրէ միւմթազ պուլունմաք վէ հէր այ փուդու պուլաճաք թէշլիմաթընին էսանի պիրինա հէր դաչ զրուշա պուլիշ օլուր իսէ օթուզ պիրեր կիւն ֆասըլալը իւչէր թագսիթ իլէ եա նաղտէն վէ եախօտ հավալէթէն թէտիյէ գելմէնմաք շուրութիլէ պէհէր դանթարը 13 զըրուշա թալիպի էօհսէսինտէ օլուպ, մայիսը՝ բումինին ալթընճը փազար՝ իրթէսի կիւնիւ դարարը դամիսի իճրա օլունաճաղընատան, իթա իթմէյէ թալիպ օլանլարըն եէվմի մէղքիւրտէ Տարի Շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի վէ միւթէպէր քէֆիլ տաիի իրայէ իթմէլէրի։

1 մայիս 1874 Պապը Սէրասքէրի

Մէթալիք Ֆիշէնկի իչին պիրինճի նիւմէրօ սարը թէնէքէ շէրիա գելյէ 42000, պէհէր գելյէսի 25 զրուշ։

Պիրինճի նիւմէրօ ինճէ սարը թէնէքէ շէրիա գելյէ 1900, պէհէր գելյէսի 25 զրուշ։

Սարկելեք քեաղրա թօփ 1577, պէհէր գելյէսի 10 զրուշ։

Մուհաֆզաղալեք քեաղրա, թօփ 2113, պէհէր գելյէսի 11 զրուշ։

Տօն եաղը գելյէ 6600, պէհէր գելյէսի 9 զրուշ։

Թօփհանէի ամիրէ իչին լուզումի օլուպ միւնագասայէ գօնրլան պալատ մուրադդամ պէշ գալէմ էշեա ֆիկեաթը միւրադդամէլերի իլէ թալիպլերի էօհսէսինտէ օլուպ, մայիսը բումինին ալթընճը փազար իրթէսի կիւնիւ դարարը դամիսի իճրա օլունաճաղընատան, իթա իթմէյէ թալիպ օլանլարըն եէվմի մէղքիւրտէ Տարի Շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի։

Պապը Սէրասքէրի

27 Նիսան 1874

Հէր քիմին եէտինտէ սէքսէն տօգուզ սէնէսի շուպալթընին նիհայէթինէ գատար թայինաթը լահմիյէ փուսուլասը վար իսէ, տօգսան սէնէսի մայիս նիհայէթինէ քատար այնէն վէ եախօտ պէտէլէն ախզ իթմէլերի լազըմ կելէճէյի վէ թարիխի մէղքիւրտէն սոնրա հէր քիմին եէտինտէ սէքսէն տօգուզ սէնէսինտէն լահմ փուսուլասը պուլունուր իսէ դապուլ օլունմայըպ պաթալ նապարի իլէ պաղըլաճաղը իչին իլանը քէյֆիյէթէ իսլթիսար օլունտու։

25 Նիսան 1874 Պապը Սէրասքէրի

Այս լրագիրը չաբաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը։ Բամանորդագրութեան տեղերն են Կ. Պոլիս Զինիլի խան։

Վերի տարին թիւ 15 Մասիսի խմբագրատունը։

Իսկ գաւառաց մէջ հեռեւեալ հոգաբարձուաց սենեակները։

ԻԶՄԻՐ. Յակոբ աղա Տէտէեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խոսրով էֆ. Լսկիճեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Յակոբ աղա Թանկէրեան.
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Յովակիմ աղա Ուզունարդեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Էլմասեան
ԿԱՐԻՆ. կարապետ պատուելի Զաքարեան.
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ աղա Փոթիկեան.
ԵԱՇ. Մ. աղա Խաչիկեան.
ՖՈՒՇԱՆ Մկրտիչ աղա Աշճեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.
ԵՐԶՆԿԱՑ. Թադէոս աղա Բաղրատունի։
ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. կարապետ աղա Վարդանեան

Ուրիշ քաղաքներէ բաժորագրուիլ ուզողներն այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

ԱՊՊԱՀՈՎԱՍՆ

LA MIROIR

Լաւագոյն ընտրութիւն հրդեհի, արկածի եւ անձանց

ԱՒԵՐԻ ՄԱՆՐԱՄԱՍ

Լաւագոյն դիմադրութիւն եւ թեթեւագոյն գին։ Ամենայն տեղեկութիւն կրնաք ստանալ Գ. Գ. Գ.